

Veiligheid- en gezondheidsplan

Ontwerpfase

Datum: 11-03-2026

Versie: 01

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Eemsdelta

Rapport gegevens:

Rapport: V&G plan Verzorgend groenonderhoud schoolcampus - Appingedam
Opsteller: N. Kamphuis
Versie: 01
Datum: 11-03-2026

Vastgesteld:

Door: M. Dwarshuis
Datum:
Paraaf:

Gemeente Eemsdelta

Gemeente Eemsdelta
Wilhelminaweg 14
9901 CM Appingedam
www.eemsdelta.nl

INHOUDSOPGAVE

Colofon Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1	Algemene informatie/leeswijzer bij dit document	3
1.1	Totstandkoming van het Veiligheid- en Gezondheidsplan (ontwerpfase)	3
1.2	Leeswijzer	3
1.3	Gebruikte informatie	3
2	Algemene informatie over het tot stand te brengen werk	4
2.1	Bestek	4
2.2	Globale omschrijving	4
2.3	Locatie	5
2.4	Planning	5
2.5	Vermoedelijk aantal werkgevers en zelfstandigen tegelijk op de bouwplaats	5
2.6	Vermoedelijk aantal werknemers tegelijk op de bouwplaats	5
3	Betrokken partijen en coördinatie	6
3.1	Vorbereidingsfase	6
3.2	Uitvoeringsfase	6
3.3	Samenwerking en communicatie in de ontwerpfase	7
3.4	Samenwerking en communicatie in de uitvoeringsfase	7
3.5	Kennisgeving aan inspectie SZW (arbeidsinspectie)	7
4	Verontreinigingssituatie en veiligheidsklasse	8
4.1	Algemeen	8
4.2	Verontreinigingssituatie	8
5	Restrisico's voor de uitvoeringsfase	9
5.1	Toelichting op de tabel	9
5.2	Evaluatie restrisico uit Risico-inventarisatie Initiatieffase	10
5.2.1	Algemeen	10
5.3	V&G-risico's die voortvloeien uit locatie, de omgeving en de werkmethode	12
5.3.1	Algemeen	12
5.3.2	Opruimingswerk	15
5.3.3	Grondwerk	16
5.3.4	Leidingwerk	17
5.3.5	Verhardingen	19
6	Bijlage 1, risico-inventarisatie Initiatieffase	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1 Algemene informatie/leeswijzer bij dit document

1.1 Totstandkoming van het Veiligheid- en Gezondheidsplan (ontwerpfase)

Met dit V&G-plan ontwerpfase geeft de gemeente Eemsdelta invulling aan haar verantwoordelijkheid als opdrachtgever, om te zorgen voor een veilige werkplek en om schade aan de gezondheid van werkenden en derden te voorkomen tijdens het uit laten voeren van alle bouwkundige en civieltechnische werkzaamheden voor de realisatie van het werk en tenslotte voor het onderhoud, beheer en sloop. (Arbobesluit, Afdeling 5, Bouwproces artikel 2.28).

Bij de aanvang van het project is een startbijeenkomst gehouden waarbij een risico-inventarisatie heeft plaatsgevonden. De risico's zijn tijdens het project geëvalueerd, waar mogelijk zijn risico's geëlimineerd door het ontwerp aan te passen (bronaanpak) en waar nieuwe risico's zijn geconstateerd zijn deze toegevoegd. Deze aanpak heeft ertoe geleid dat het werk gerealiseerd kan worden met een minimaal aantal restrisico's voor de uitvoerings-, gebruikers- en beheersfase.

Het Veiligheid- en Gezondheidsplan (ontwerpfase) met bijlagen vormt de basis voor het Veiligheid- en Gezondheidsplan (uitvoeringsfase) en het Veiligheid- en Gezondheidsdossier.

Waarmerken

Dit document wordt toegevoegd aan het uitvoeringscontract en zal na opdracht, als gewaarmerkt document door de opdrachtgever aan de aannemer overhandigd worden.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 van dit Veiligheid- en Gezondheidsplan (ontwerpfase) geeft een beschrijving van het tot stand te brengen werk. Hoofdstuk 3 geeft de bij de totstandkoming van dit Veiligheid- en Gezondheidsplan (ontwerpfase) betrokken personen weer en geeft aan wie verantwoordelijk zijn voor de coördinatie van het veiligheid- en gezondheidsaspect.

Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de bodemverontreiniging (indien van toepassing). Hoofdstuk 5 geeft de restrisico's weer die overgebleven zijn voor de realisatiefase van het werk. Deze volgen uit de uitgebreide risico-inventarisatie en evaluatie waarvan een overzichtstabel is opgenomen in bijlage 1 van dit Veiligheid- en Gezondheidsplan (ontwerpfase).

De restrisico's die overblijven voor de beheer- en onderhoudsfase en als zodanig toegevoegd moeten worden aan het Veiligheid- en Gezondheidsdossier zijn opgenomen in bijlage 2 van dit Veiligheid- en Gezondheidsplan (ontwerpfase).

1.3 Gebruikte informatie

Bij het opstellen van dit Veiligheid- en Gezondheidsplan (ontwerpfase) is gebruik gemaakt van de volgende documenten:

1. Het bestek met bijbehorende tekeningen en bijlagen zoals opgenomen in paragraaf 2.1 van dit Veiligheid- en Gezondheidsplan (ontwerpfase).
2. Naast bovengenoemd bestek met alle bijlagen die daarin zijn genoemd is tevens gebruik gemaakt van de volgende documenten:

Titel	Kenmerk	Versie/datum	Uitgegeven door
Risico-inventarisatie	Definitief		

2 Algemene informatie over het tot stand te brengen werk

2.1 Bestek

Project: Verzorgend groenonderhoud Schoolcampus - Appingedam

Besteknummer: 2025-085

Regels en voorschriften

De opdrachtgever heeft voor het onderhavige werk geen bijzondere regels of voorschriften ten aanzien van veiligheid en gezondheid van toepassing verklaard.

2.2 Globale omschrijving

Dit Veiligheid- en Gezondheidplan (ontwerpfase) is van toepassing op alle civieltechnische werkzaamheden ten behoeve van de realisatie van het werk dat beschreven is in paragraaf 2.1 van dit document.

De werkzaamheden zijn beschreven in het hierboven in paragraaf 2.1 genoemde bestek.

Het werk bestaat uit het bouwen/aanleggen/uitvoeren van:

- beheren van onkruid in plantvakken en haagvoeten;
- snoeien en beheren van snoeibeeld van hagen, heesters, vaste planten;
- beheren grashoogte van gazon;
- maaien van kruidenmengsel;
- beheren van natuurlijk afval op gazon en kruidenmengsel;
- beheren van overgroei randen van gazon en kruidenmengsel;
- beheren van natuurlijk afval op gesloten verhardingen;
- beheren van natuurlijk afval op elementen verharding;
- beheren van onkruid op elementen verharding;
- beheren van onkruid op halfverharding;
- beheren van natuurlijk afval op halfverharding;
- beheren van oneffenheden van ongebonden verharding;
- beheren van bevuilding op terreinelementen;
- beheren van scheefstand van terreinelementen.

Daarnaast zijn binnen dit project de volgende werken die in elkaar grijpen:

(zie tevens deel 3, 01.11 van bestek 2025-85)

Werken die in elkaar grijpen
- Andere werkzaamheden door de gemeente die in de omgeving plaats vinden

2.3 Locatie

Het werk is gelegen op de volgende locaties, namelijk:

- Het terrein van schoolcampus Eemsdelta, Pastorielaan 4 te Appingedam

2.4 Planning

- Geplande startdatum : 01-06-2026
- Geplande einddatum : 01-06-2028

2.5 Vermoedelijk aantal werkgevers en zelfstandigen tegelijk op de bouwplaats

Aantal werkgevers: 1

2.6 Vermoedelijk aantal werknemers tegelijk op de bouwplaats

Aantal werknemers: 5

3 Betrokken partijen en coördinatie

3.1 Voorbereidingsfase

Opdrachtgever

Naam : Gemeente Eemsdelta
Bezoekadres : Wilhelminaweg 14 in Appingedam
Postadres : 9901 CM in Appingedam
Contactpersoon : Matthijs Dwarshuis
Telefoon : 06 21926852
E-mailadres : matthijs.dwarshuis@eemsdelta.nl

Uitvoeringsfase

Directie voerende partij namens bovengenoemde opdrachtgever:

Naam : Gemeente Eemsdelta
Bezoekadres : Wilhelminaweg 14 in Appingedam
Postadres : 9901 CM in Appingedam
Contactpersoon : Matthijs Dwarshuis
Telefoon : 06 21926852
E-mailadres : matthijs.dwarshuis@eemsdelta.nl

Uitvoerende partij (aannemer die de uitvoering van het in paragraaf 2.1 genoemde uitvoeringscontract verzorgt):

Bedrijfsnaam :
Bezoekadres :
Postadres :
Postcode en plaats :
V&G-coördinator
uitvoeringsfase :
Telefoon :
E-mailadres :

Overige uitvoerende partijen:

Bedrijfsnaam : **nog niet bekend**

Bezoekadres :
Postadres :
Postcode en plaats :
V&G-coördinator
uitvoeringsfase :
Telefoon :
E-mailadres :

3.2 Samenwerking en communicatie in de ontwerpfase

In het ontwerpproces zijn er verschillende overlegmomenten geweest waarin er gesproken is over veiligheid en gezondheid. Deze overlegmomenten hebben uiteindelijk bijgedragen aan een verbetering van veilig en gezond in de uitvoerings-, gebruikers- en beheersfase.

3.3 Samenwerking en communicatie in de uitvoeringsfase

De opdrachtgever zal de aannemer die belast zal worden met de overkoepelende coördinatie op gebied van veiligheid en gezondheid (indien er meerdere contracten gelijktijdig op die locatie in uitvoering zijn) tijdens de uitvoering zo spoedig mogelijk informeren aan wie de diverse onderdelen van het werk zullen worden opgedragen.

Indien in de uitvoeringsfase sprake is van meerdere partijen dient in het Veiligheid- en Gezondheidplan (uitvoeringsfase) te worden aangegeven op welke wijze invulling zal worden gegeven aan samenwerking en communicatie.

3.4 Kennisgeving aan inspectie SZW (arbeidsinspectie)

Op basis van de in de ontwerpfase beschikbare gegevens is voor dit project een kennisgeving aan de Inspectie SZW (*voorheen arbeidsinspectie*) nog onbekend. Deze verplichting vloeit voort uit de onderstaande eis en is een verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Een kopie van deze kennisgeving zal dan aan betrokken opdrachtnemer worden verstrekt. De kennisgeving wordt zichtbaar op de bouwplaats aangebracht.

De opdrachtgever zorgt ervoor, na aanbesteding wanneer de opdrachtnemer bekend is, dat de Inspectie SZW (arbeidsinspectie), vóór de aanvang van de werkzaamheden op de bouwplaats, in kennis wordt gesteld van de voorgenomen totstandbrenging van een werk, indien:

- a. de geraamde duur van de totstandbrenging van het bouwwerk meer dan 30 werkdagen beslaat en op die bouwplaats meer dan 20 werknemers tegelijkertijd arbeid zullen gaan verrichten, of
- b. met de totstandbrenging van het bouwwerk meer dan 500 mensdagen zullen zijn gemoeid.

4 Verontreinigingssituatie en veiligheidsklasse

4.1 Algemeen

Geen bijzonderheden.

4.2 Verontreinigingssituatie

Niet van toepassing

5 Restrisiko's voor de uitvoeringsfase

5.1 Toelichting op de tabel

Tijdens de risico-inventarisatie en evaluatie, die opgenomen is in bijlage 1 (hoofdstuk 6) van dit Veiligheid- en Gezondheidplan (ontwerpfase), zijn risico's onderkend en is gekeken hoe deze risico's kunnen worden bestreden.

Voor de risico's die in de ontwerpfase zijn onderkend en waarvoor, door middel van aanpassing van het ontwerp oplossingen gevonden zijn, zijn als besteksposten opgenomen in het uitvoeringscontract.

In de navolgende tabellen (paragraaf 5.2) worden de bijzondere uit de omgeving van het werk en uit het ontwerp voortvloeiende restrisiko's beschreven waarvoor in het uitvoeringscontract geen afdoende maatregelen zijn opgenomen. Voor deze restrisiko's zijn beheersmaatregelen benoemd die als suggestie voor de uitvoerende partij gelden.

Ten aanzien van de werkzaamheden worden de bijzondere veiligheidsrisico's beschreven voor zover zij de 'normale' uitvoeringsrisico's te boven gaan.

Indien volgens een bestekspost de nadere invulling van uitvoeringsaanpak, materiaal en materieel ter keuze van de aannemer wordt gelaten, wordt van de aannemer verwacht de eventuele risico's, verbonden aan de door de aannemer gemaakte keuze, te beschrijven in het door de aannemer op te stellen veiligheidsplan voor de uitvoering.

De beheersmaatregelen vormen een suggestie die door de uitvoerende partij nader uitgewerkt dienen te worden in het Veiligheid- en Gezondheidplan (uitvoeringsfase).

5.2 Evaluatie restrisico uit Risico-inventarisatie Initiatieffase

5.2.1 Algemeen

Risico	Oorzaak	Gevolg(en)	Oplossing gevonden in contract?	Opmerking
--------	---------	------------	---------------------------------	-----------

Financieel / economisch

Schade derden	Bereikbaarheid middenstand (agrariërs, school)	Inkomstendering	Nee	- Uitvoeren in fasen - Onderdeel van bestek
---------------	--	---	---	--

Technisch / inhoudelijke

Schade aan opstallen e.d.	Gebruik van verkeerd materiaal	- Schade aan gebouwen - Claims	Nee	- Eisen in contract opnemen - CAR verzekering op het project afsluiten - OG voert voor aanvang uitvoering bouwkundige vooropname uit
RWA aansluiting t.b.v. afkoppelen foutief op hoogte of in onjuiste richting gelegd.	Onvoldoende informatie beschikbaar	Niet kunnen aansluiten/afkoppelen	Nee	- Proefsleuven graven - Huisaansluitingen revisie schetsen inventariseren het archief

Ruimtelijk / geografisch

Conflictsituaties werkzaamheden versus omgeving	• Schoolgaande kinderen en bewoners nabij werkzaamheden (ook na schooltijd)	• Letsel • Claims	• Nee	• Onderdeel van bestek
---	---	--	---	--

Juridisch / wettelijk

Werkzaamheden worden stopgezet door Arbeidsinspectie	• ON houdt zich niet aan de geldende regels of procedures. • Onbekendheid met geldende regels of procedures	• Vertraging • Boetes • Imagoschade	• Nee	• Houden van toezicht in naleving regels door OG
--	--	---	---	--

Maatschappelijk / sociaal

Tegenwerking burgers, bedrijven, agrariërs	• Tegenstrijdige plannen • Zijn het niet eens met de plannen	• Ongewenst verkeersgedrag tijdens uitvoerings- en gebruiksfase	• Nee	• Onderdeel van bestek
--	---	---	---	--

5.3 V&G-risico's die voortvloeien uit locatie, de omgeving en de werkmethodiek

5.3.1 Algemeen

Omgevingsfactor i.r.t. type werk	Activiteit	V&G-risico	Risico oorzaak	Suggestie beheersmaatregel
----------------------------------	------------	------------	----------------	----------------------------

Kabels en leidingen

Ondergrondse infra	• Graven t.b.v. kolken en kolkleidingen • Graven t.b.v. cunet	• Elektrocutie • Schade aan kabels en leidingen	• Raken van kabels en leidingen	• KLIC-melding • Voorsteken & graven proefsleuven volgens bestek • Beschermende maatregelen boven kabels- en leidingen (ophangen cq. ondersteunen)
--------------------	--	--	---	--

Werkterrein

Opruimingswerk	• Opbreken verharding • Graven cunet en rioolsleuf	• Struikelen • Uitglijden	• Rondslingerende obstakels, • Gladde ondergrond • Onvoldoende werk- loop- en/of transportruimte • Onvoldoende markering	• Werkplek regelmatig opruimen • Schoon houden ondergrond • Werk-, loop- en transportruimte in stand houden • Goede markering toepassen
----------------	---	--	---	--

V&G-plan ontwerpfase

Bezoekers & onbevoegden in werkgebied	In- en uitrijdend werkverkeer	Aanrijden personeel, bewoners of bezoekers	Geen goede afscherming tussen gebruiker en werkzaamheden	- Werkgebied afzetten - Markeren looproutes - Alternatieve route creëren
Tijdelijke verkeerssituatie	Afwikkelen verkeer tijdens de bouwfase	Verkeersonveilige situatie	- Beperkte werkruimte - Bouwen in het verkeer	- Vooraf plan van aanpak opstellen - Sleuven direct en dagelijks tot maaiveld aanvullen
Werken die in elkaar grijpen	Werkzaamheden door derden in het werkvak van de aannemer, zie deel 3 paragraaf 01 11 01 van het bestek	- Verkeersonveilige situatie - Conflictsituaties omleidingen	- Onbekendheid met geldende regels op de bouwplaats - Werkzaamheden niet op elkaar afgestemd	- Nieuwe en tijdelijke medewerkers instrueren - Kick-off voorafgaand aan werkzaamheden
Schoolgaande kinderen / fietsers in werkgebied / op het fietspad	In- en uitrijdend werkverkeer	- Aanrijden kinderen - Kinderen in werkgebied	- Onberekenbaarheid van kinderen - Geen goede afscherming tussen gebruikers en werkzaamheden	- Werkgebied (gefaseerd) afzetten - Fietsers op de rijbaan geleiden - Fietsers informeren over werkzaamheden op wegen en ter plaatse van dynamische werkzaamheden fietsers afstappen en langs het werkvak laten lopen - Beperken snelheid werkverkeer in nabijheid fietsende schoolkinderen - Inzet verkeersregelaar bij dynamische werkzaamheden
Afzetting plaatsen	Plaatsen verkeersborden en hekken	Aanrijdgevaar tijdens uitzetten afzetting	Langsrijdend verkeer (op smalle wegen)	- Zorgen voor voldoende zichtbaarheid - Werkplek afschermen tijdens plaatsen materiaal
Gereedschap	Gebruik materieel en (hand)gereedschap etc.	Lichamelijk letsel	Niet goed onderhouden materieel	Beschermende voorzieningen treffen en onderhouden

V&G-plan ontwerpfase

			• Niet tijdig gekeurd of tijdens uitvoering beschadigd materieel	• Materieel periodiek keuren en inspecteren
--	--	--	--	---

Omgeving

Omleidingsroute instellen	• Extra verkeer op de omleidingsroute	• Aanrijdgevaar • Extra verkeersoverlast	• Extra verkeer langs de omleidingsroute	• Verkeersplan dient te worden goedgekeurd door opdrachtgever • Communicatie met aanwonenden - Onderdeel van het bestek
School	• Diverse activiteiten rondom de school	• Aanrijden kinderen • Kinderen in werkgebied	• Onberekenbaarheid van kinderen • Geen goede afscherming tussen school en werkzaamheden	• Werkgebied afzetten • Afspraken maken met schoolleiding

5.3.2 Opruimingswerk

OMGEVINGSFACTOR i.r.t. TYPE WERK	ACTIVITEIT	V&G-RISICO	RISICO OORZAAK	SUGGESTIE BEHEERSMAATREGEL
-------------------------------------	------------	------------	----------------	-------------------------------

Algemeen / Diversen

Werk in uitvoering	- Bakfrezen - Opbreken open verharding	Botsen, stoten, aanrijdingsgevaar	- Onduidelijke uitrit voor werkverkeer - Onjuiste inrichting werkterrein / werkvolgorde - Slechte weersomstandigheden - Afwijkende verkeerssituatie	- Verkeersvoorzieningen dagelijkse controle - Werkzaamheden staken bij slecht weer
--------------------	---	---	--	---

Verharding

Verwijderen verhardingen	Opbreken verharding	- Botsen - Stoten - Aanrijdingsgevaar	- Onjuiste inrichting werkterrein/ werkvolgorde - Slechte weersomstandigheden - Afwijkende verkeerssituatie - Freeswerk na werktijd onvoldoende gemarkeerd (indien weg niet kan worden afgesloten)	- Verkeersvoorzieningen dagelijks controleren - Werkzaamheden staken bij slecht weer - Stenen direct afvoeren of in (afsluitbaar) depot plaatsen
Elementenverharding	Opbreken verharding	Omvallende voorwerpen	Transportroute niet obstakelvrij, onstabiele opslag van goederen	- Transportroutes markeren & vrij houden van obstakels - Controle op stabiele opslag van goederen

Funderingen

Verwijderen wegfundering	• Opbreken fundering van diverse materialen, zie rapportage	• Valgevaar • Stofvorming (inademen) • Materiaal scheiden (vermengen oude bouwstoffen) • Alsnog asbest aantreffen	• Openliggende ontgravingen • Werken met slechte (droge en winderige) weersomstandigheden • Werken conform rapportage	• Fundering voldoende vochtig houden • Cunet direct aanvullen of afschermen
--------------------------	---	--	---	--

Leidingwerk

Opbreken hoofdriool	• Opbreken betonbuizen	• Contact met schadelijke stoffen	• Riool niet goed gereinigd	• Gebruik PBM
---------------------	--	---	---	---

5.3.3 Grondwerk

OMGEVINGSFACTOR i.r.t. TYPE WERK	ACTIVITEIT	V&G-RISICO	RISICO OORZAAK	SUGGESTIE BEHEERSMAATREGEL
-------------------------------------	------------	------------	----------------	-------------------------------

Grond ontgraven

Kabels- en leidingen	• Ontgraven cunet	• Schade aan kabels- en leidingen	• Onbekendheid met ondergrondse infrastructuur • Openliggende ontgravingen	• KLIC-melding • Voorsteken • Vooraf aan start werkzaamheden overleggen met nutsbedrijven
----------------------	---	---	---	---

Grond verwerken

Inzakkende taluds	• Grond verwerken in depot	• Inzakken taluds	• Bedelving door spelende kinderen op het gronddepot	• Veilige taluds aanhouden • Borden plaatsen • Depot niet onnodig hoog afwerken
Trillinghinder	• Verdichten grond • Ontgraven grond • Rijden met HGM	• Trillingen • Schade aan gebouwen	• Gebruik van trillend materieel • Rijden met rupsonderstel van HGM door werkgebied • Klei uit de bak laten vallen (klappen met de bak aan de lepelsteel van de HGM)	• Gereedschap voorzien van trillingsdempers • Ergonomisch ontworpen materieel • Aanbrengen trillingsmeters • Werkwijze afstemmen op omgeving • Verplaatsen HGM over afstand middels dieplader • Toepassen kettingen in bak van de HGM
Bebouwing	• Verdichten grond	• Schade aan oude gebouwen	• Met zwaar verdichtingsgereedschap langs gevels werken/ trillen	• Werkwijze aanpassen of accepteren dat verdichtingsgraad plaatselijk lager is.

5.3.4 Leidingwerk

OMGEVINGSFACTOR i.r.t. TYPE WERK	ACTIVITEIT	V&G-RISICO	RISICO OORZAAK	SUGGESTIE BEHEERSMAATREGEL
-------------------------------------	------------	------------	----------------	-------------------------------

Grondwerk

Hoofdrinol	• Graven van sleuven	• Valgevaar	• Niet afgedekte sleuven • Niet afgezet werkgebied	• Tijdig aanvullen • Afzetten werkgebied
Hoofdrinol > 1,50 m	• Graven van sleuven	• Bezwijken/ bedelven sleuf	• Te steil ontgraven talud	• Toepassen van veilig talud; 2:1

Putten en Kolken

Rinolputten	• Werkzaamheden in rinolputten	• Valgevaar	• Niet afgedekte putten	• Afzetten, dichtmaken of markeren
-------------	--	---	---	--

Riolering

Hoofdrinol	• Leggen van rinolbuizen en aanbrengen putten & kolken	• Vallende voorwerpen/ hijslast	• Vallen van last • Opslag te dicht bij sleuf of op talud	• Veilig hijsgereedschap gebruiken • Dragen van helm en veiligheidsschoenen • Ruimte tussen sleuf en materiaal houden
Nevenrinol	• Op maat maken PVC buizen	• Snijden	• Verkeerd gebruik gereedschap, scherpe delen in werkomgeving	• Dragen handschoenen • Veiligheidsschoenen en beschermende kleding
Bestaande riolering	• Werken in of aan bestaande riolering	• Explosiegevaar door ophoping van gassen of dampen. Onvoldoende verlichting, elektrocutie in vochtige ruimte, blootstelling aan geluid.	• Besloten ruimte	• Ruimte voor aanvang en tijdens werkzaamheden controleren op veilige werkcondities. • Snel en veilig bereikbare toegangsopeningen.

V&G-plan ontwerpfase

				• Goede ventilatie. • Voldoende brandblusmiddelen aanwezig. • Metingen LEL, bij LEL > 10% werkzaamheden stoppen, concentratie giftige stoffen maximaal de MAC-waarde. • Gebruik laagspanning materieel, ventileren vochtige ruimte.
--	--	--	--	---

5.3.5 Verhardingen

OMGEVINGSFACTOR i.r.t. TYPE WERK	ACTIVITEIT	V&G-RISICO	RISICO OORZAAK	SUGGESTIE BEHEERSMAATREGEL
-------------------------------------	------------	------------	----------------	-------------------------------

Fundering

Fundering weg	• Aanbrengen menggranulaat	• Stofvorming (inademen)	• Werken met slechte (droge en winderige) weersomstandigheden	• Fundering voldoende vochtig houden tijdens verwerken en verdichten
---------------	--	--	---	--

Open verharding

Open verhardingen	• Bestraten met betonstraatstenen, straatbakstenen (afw > 5%), stellen banden	• Zware fysieke belasting	• Onnatuurlijke houding • Repeterende beweging	• Mechanisch werken volgens publicatie 324 • Taakroulatie, Gefaseerd werken • Afwisseling in werkzaamheden
Open verhardingen	• Zagen banden	• Inademen kwartsstof	• Hoge concentraties stof door slijpen	• Uitsluitend nat zagen • Toepassing adembescherming
Open verhardingen	• Afrillen zandbed en bestrating	• Gehoorbeschadiging	• Machinelawaai	• Lawaaiarme machines • Gehoorbescherming nabij machine

Gesloten verharding

Gesloten verhardingen	• Aanbrengen deklaag	• Slipgevaar t.p.v. deklaag van SMA	• Deklaag is nog te 'vet'	• Toepassen bord J37 met onderbord waarop staat 'nieuw asfalt langere remweg' en de lengte van het betreffende wegvak
Gesloten verharding	• Aanbrengen tussen- en deklaag	• Slipgevaar	• Wegdek is niet voldoende afgekoeld	• Weg afzetten voor verkeer tot het wegdek voldoende afgekoeld is voor berijden

Markering

Markering	• Aanbrengen markeringen	• Ontbreken van markering op asfaltoverlaging	•	• Gebruik en toezicht PBM's (zichtbare werkkleding)
-----------	--	---	--	---

5.3.6 Groenonderhoud

Onkruidbeheersing

Plantvakken of verharding	• Onkruidbeheersing in beplantingen of op verhardingen	• Aanrijdgevaar door verkeer • Lichamelijk letsel	• Langsrijdend verkeer • Verkeerde werkhouding	• Gebruik en toezicht PBM's (zichtbare werkkleding) • Voorlichting, gebruik en toezicht PBM's
---------------------------	--	--	---	--

Snoeien

Plantvakken	• Dunnen, snoeien, knippen en terugzetten van beplantingen	• Lichamelijk letsel, gehoorbeschadiging • Werken op hoogte	• Verkeerd gebruik gereedschap, scherpe delen in werkomgeving • Vallen van hoogte	• Gebruik en toezicht PBM's • Gebruik en toezicht PBM's • Creëren stabiele ondergrond
-------------	--	--	--	---

Maai- en bijkomende werkzaamheden

Gazon en kruidenweides	• Maaien bermen en taluds en diverse grasvegetaties	• Lichamelijk letsel, gehoorbeschadiging, beklemming bij kantelen/overrijden • Wegspringende voorwerpen	• Gebruik van machines weke veel geluid produceren, onstabiele en/of oneffen ondergrond. • Losliggende voorwerpen	• Gebruik en toezicht PBM's, Voldoende werkruimte realiseren, inspecteren werkomgeving • Controle op lossen voorwerpen op het gazon (takken, stenen, zwerfafval)
------------------------	---	--	--	---

Bemesten

Plantvakken en gazons	• Het bemesten van diverse plantvakken en gazons	• (huid) irritaties • vergiftiging	•	• Gebruik en toezicht PBM's. • Gedoseerd bemesten (korrels), Indien mogelijk voor regen/buien
-----------------------	--	---	--	--

Algemeen / Diversen

Werken boven / nabij water	• Aanbrengen damligger • Aanbrengen uitmonding riolering	• Verwonding • Verdrinking	• Aanvaring werkvaartuigen • Vallen in water	• Afschermen tussen mens en materieel
----------------------------	---	---	---	---